

„Edinost“

znaja enkrat na dan, razen nedelj in
restikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino se priložene naročnine se uprava ne obračuna.

60 tabakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avc.); laves Trsta pa po 8 stotink (4 avc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbe.

Vel dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nafrankovani dopisi se ne sprejemajo. Sokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carignia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Zopet en kričeč izgled.

Zaključkom prošlega leta je dež. odbor istrski razpisal mesto tajnika dež. odbora, torej jako važno mesto. Človek bi rekel, da kdor hoče tajnikovati deželi, mora poznati deželo, oziroma mora biti usposobljen v to, da more obževati s prebivalstvom v deželi. No, velika večina tega prebivalstva je hrvatsko slovenska. Tega dejstva menda ne bodo tajili niti signori, ki sede v deželnem odboru v Poreču. Ako bi hoteli to, bi morali preklicati celo svojo lastno statistiko. Čim pa je velika večina prebivalstva v deželi hrvatsko-slovenska, bi si torej normalni možgani niti ne mogli misliti deželnega tajnika, ki ne zna tudi hrvatskega jezika! Ali kdor si ne more misliti takega tajnika, da ravno ne pozna istrskih razmer in istrskih signorov.

Že gori omenjeni razpis službe tajnika v deželnem odboru istrskem je bil klasičen. Ne vemo, ali jih je vest nekoliko opominjala, ali kaj, da so v rečenem razpisu pripoznali, da Istra vendar ni čisto italijanska zemlja in da je v njej vendar nekoliko tudi slovanskega elementa. Ali kako pot daleč daleč na okolo so ubrali, da so iztisnili to pripoznanje! Ti gospodje bi si raje odgriznili prst in bi raje pogoltnili pero s črnilom vred, nego da bi izrečno in odkrito napisali, da je deželnemu uradniku v Istri potrebno znanje hrvatskega ali slovenskega jezika. Vest, kako so se izrazili, da so vendar pripoznali to potrebo? Niso rekli: to poznanje je pogoj! Ampak le: prednost ima oni, ki pozna. . . . Sedaj misliš gotovo, čitatelj, da so rekli v razpisu: hrvatski ali slovenski! Jih pač ne poznaš teh signorov! Rekli so, da ima prednost oni, ki zna tudi druge jezike, rabljene v državi! Ali ni klasičen ta razpis? V naši državi se govori tudi — ruski! Da bi naši signori hoteli dajati prednost Rusom, če le znajo tudi italijanski? So-li postali panslavisti, odkar so si izvolili Slovanko, da jim osveži, ojači in prerodi — prvo rodbino v obljubljeni deželi onkraj velike luže? A ne ne! Z drugimi jeziki, rabljenimi v državi so hoteli le namigniti, da ne bi ravno škodilo, ako bi tajnik dež. odbora v Istri znal tudi kako hrvatsko besedo. Na tem izgledu je pokazano čitatelju kaj nazorno, kolika je mera ravnopravnosti, ki jo v najboljem slučaju, kadar so posebno dobro razpoloženi, privoščajajo večini prebivalstva v pokrajini istrski!

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

IV.

Sredi kavarne se je širil star podolgat billard, čegar mastno sukno je bilo zakrpano na sto mestih. Ta billard je služil nadobudni mladini, ko je trebalo, tudi za — posteljo, sosebno, če se je kateremu teh sinov Vilvino ali žganje zaplelo med noge. Gospodar tej kavarni je bil v prejšnjih časih jako čuden svat, po poklicu kavarnar, ali poleg tega tudi oderuh in še večji domorodec. Imenoval se je za Hrzič.

Kdor ni umel hrvatski, ni dobil pri njem niti kapljice črne kave, da, stari Hrzič je bil tolik purist, da mlada gospoda niso smeli zahtevat i »kifelnov«, »zemljice« in »cigar«, ampak samo »rožičkov«, »kruščokov« in »smotok«, in kadar-koli je stari Hrzič čul kako tujo besedo, izsul je na tega ali onega mladega gospoda celo filipiko o izdajstvu domovine, ker da mladi svet zanemara svoj materini jezik. Od onega časa je »vražja kapelica« postala v shajališče, radikalnih mladencev, a Hrzičev puristiški duh je vladal v

V najboljem slučaju — smorekli. Kajti tako dobro razpoloženje, taki svitli časi, ko se, če tudi po dolgih poteh na okoli, spominjajo, da je poleg njih še kdo drugi v deželi, redno ne trajajo dolgo. Nikoli pa ne od razpisa kake deželne službe pa do — imenovanja. V kritičnem trenutku imenovanja ima že zopet absolutno nadvladje demon najgrjega nacionalnega egoizma, ob katerem se stalno redi, masti in pase ostuden parazit: egoizem kliče, egoizem oseba.

Tako nas uči tudi ta najnovejši izgled. Na razpis mesta, o čegar oddaji so hoteli dati prednost prosilec, ki zna »tudi druge v deželi rabljene jezike«, se je oglasilo tudi prosilec, absolviranih pravnikov, doktorjev prava, kandidatov odvetništva, položivših več strogih izpitov, ki so vsi bili večji italijanski, nemškemu, hrvatskemu in slovenskemu jeziku! Ti so torej govorili poleg italijanskega še kak drugi »v državi rabljeni« jezik! Da, njihova kvalifikacija je bila še popolnejša, nego jo je zahteval razpis, kajti večji so, poleg italijanske, še drugemu v deželi sami »rabljenemu« jeziku! V zmislu razpisa je nemu teh prosilec absolutno šla prednost.

Ha! Ha! Saj smo rekli že uvodoma, da ne pozna signorov oni, ki bi menil, da si v deželi istrski, z nje veliko hrvatsko-slovensko večino, na vrhnem avtonomnem uradu sploh ni možno misliti bradnika, izlasti pa ne tajnika, ki ne bi poznal hrvatskega oziroma slovenskega jezika!

V razpisu so še z besedami, o drugih »v državi rabljenih jeziki«, trosili malce prahu v nedolžni očesi — oh ta nedolžnost! — naše slavne vlade in so igrali komedijo, da bi mogli govoriti sami o sebi in da bi mogli njihovi zaščitniki govoriti o njih, kako lepo da se drže zakona in pravice. . . ali v uri imenovanja je odločil demon nacionalnega egoizma, ki ne daje nikomur živeti poleg sebe: na razpisano mesto tajnika deželnega odbora v pokrajini, po veliki večini hrvatsko-slovenski, so imenovali moža, ki ne zna niti besede jezika, katerega govori ta večina! Niti v govoru ne, kamo-li v pismu!

V razpisu so dajali prednost njim, ki znajo kateri drugi »v državi rabljeni« jeziki, v resnici pa so dali sedaj, in jo dajejo vsi, dar, prednost njemu, ki ne zna drugega, nego njihov jezik, jezik manjšine. Tu ima prednost, kdor ne zna hrvatski in slovenski, kajti

stolpu Bele četrtega tudi tedaj, ko je Hrzič to zakajeno jamo zapustil svojem nasledniku Dianiću, kateremu so Zagrebčani lucas a non lucendo prišli pričevek »Deutschbäck«. Tudi stari Dianić ni hotel nikdar spregovoriti ni besedice nemške; ilirska kapica z mesecem in zvezdo mu je bila svetinja; vzlic izredni trebušini je nosil težko puško narodne straže s posebnim ponosom; iz kratka: bil je to junak, ki se ni bal ni vruga — razun svoje plečate žene. Pred njo se je pa v resnici tresel, ker stara obila »dajčepkovic« je imela poleg svojega rudečega nosu tudi strašno žilave pesti, ki niso nimalo vedele za navadna pravila etikete, in ne enkrat so padale pesti te ljubeznjive megere na široka pleča Dianićeva kar »coram populo«.

Nekega popoldne v juliju l. 1848 je bilo v »vražji kapelici« silnega krika, da so kar grmeli stari oboki kavarne. Vreme je bilo oblačno, dež je silno padal in vsakdo je iskal to zakajeno zavetišče. K temu važne novice od vseh strani, vojna na Madjare zaključena, dvignila se je vsa Krajina, narodna vojska se zbira v vsej naglici in tudi dijaki naj se dobrovoljno prijavljajo v vojake.

Ni torej nikako čudo, da je ta četa ka-

mi živimo v deželi, kjer se dogajajo stvari, ki bi bile v vsaki drugi deželi nemogoče.

To je kričeč izgled, s kako mero se našemu elementu in Primorju merita pravica in enakopravnost! Ta izgled je — poleg na stotine drugih — v kričečo ilustracijo hinavskim, farizejskim jeremijadam italijanskih poslancev v parlamentu na Dunaju. Na tem izgledu spoznajo lahko čitatelji vso resnično bitstvo in nprav signorov, vidijo lahko, da ne delamo mi tej laški oligarhiji nikake krivice, ako pravimo: da so na vzgoraj hinavei, ki krivijo hrbitišča; pred širokim svetom komedijaši, ki svoja trdala lica kremžijo v jok, da bi svet verjel, da so res muščeniki, neusmiljeno preganjani; na vzdolaj pa, doma, kjer gospodarijo, odtegneni vsaki kontroli: hegemoni, absolutisti z železno pestjo, ki ne pozna druge volje, nego — svojo!

Politični pregled.

V Trstu, 27. marca 1902.

O položaju. »Celje« še vedno na vseh koncih in krajih. Nemške novine v svoji predalih, nemški poslanci po shodih, mlatio z vso srditostjo po vsem svetu, na desno in levo, po najrazličnejših političnih skupinah! Vsaki dobiva svoj del od te nemške jeze. Po tem nemškem mašanju izgleda, kakor da so se najrazličnejše politične in narodne skupine, ki so sicer v najhujem boju med seboj, združile v zaroto proti Nemcem. Bič nemške jeze pada tako po Slovenen in Hrvatv kakor po Italijanu, tako po klerikalcu kakor po socijalnem demokratu, tako po poljskih plemenitaših kakor po češkem radikalcu Klofačeve vrste, tako po ministru Pientaku kakor po najhujem opozicijonalcu.

Ves svet je kriv, da so Nemci v celjski aferi doživeli malo nezgodo. Morda pa prihaja srd najbolj od tudi, ker notri v sreč sami čutijo, da so — sami krivi! Sami krivi iz vzrokov, ki smo jih naveli že večraj. Sami krivi v svoji neiskrenosti. Na parlamentarnem parketu bi hoteli igrati veliko ulogo, a podirajo temelj parlamentarnemu življenju. Veljati bi hoteli za važno državno stranko, a negirajo pogoje za razvoj države, kakor izhajajo iste iz etnografske sestave države. »Politik« pa pravi, da so sami krivi izlasti tudi zato, ker se dajejo voditi od ljudij, ki jih zavajajo.

kih štirideset mladencev, natlačena v tako ozkem prostoru in vzneshena po splošnem oduševljenju burne dobe, silno bučala. Kraj omare je sedela »dajčepkovic«, zardelega lica, podprtimi lahti; zaspale oči so jej blodile po kavarni, po kateri so se vili oblaki gostega dima. Debeli gospodar pod rdečo kapo se je bil prislonil na billard ter je na trebuhu motal palca. Samo tu pa tam je lezel k tej ali oni mizi, da donese črne kave, slivovke, in kakor so se že imenoval vse vrsti kislega nektarja njegovega. Za podolgastimi mizami in v globokih izdolbkih oken so sedeli gostje, pravniki, filozofi in mnogo pravoslovceev, vsi sami drzni odločni ljudje, večino na bradati in oblečeni večinoma fantastiški. V nekem izdolbku okna, oddaljeno od ostale družbe, se je bilo zbralo za mizo pet do šest mladih ljudij. Jednemu iz-med njih je bilo lice široko, krepko, oči velike, lasje in brke črne kakor peroti vrane. Ni imel na sebi surke kakor drugi, ampak modro poljsko čamarko, razgaljena prsa in konfederatko na glavi. Držal je glavo visoko, gledal je drzno okolo sebe, iz njegovih očes je sijal čuden plamen.

»Kaki ste vi ljudje?« je vprašal svojega

Takov nespodoben človek da je ravno grof Stürgkh, čegar glavna svojstva so: zmešan, čuden, prepirljiv in sam va se zaljubljen. Ta stoji na enem krilu nemške gemeinbürgschaft, na drugem pa — Jurij Schönerer. Po takem ni čudo, da so izgubili vsako mero očesa za cenjenje, koliko zmorejo sami in koliko nasprotniki in da ne vedo ceniti občutljivosti raznih elementov javnega življenja v državi. Zavedeni od takih slabih voditeljev so Nemci prišli do celjskega poraza.

Poljski »Czas« pa vidi še drugje vzrok, da so jo Nemci s celjskim vprašanjem zavozili. Računali so na to, da večine na desni ni več, izlasti pa so računali na zgrešeno politiko nemških konservativceev, s katero poslednji niso na levi nič pridobili, na desni pa veliko izgubili! Ob teh, kakor so menili, zanje ugodnih okolnostih, so nemške stranke hotele prirediti nekako generalno skušnjo svoje parlamentarne moči. To pa da je bila ravno največja pogreška od strani Nemcev in bi bila ostala pogreška, tudi ko bi bila Stürgkhova resolucija vsprejeta z enim glasom večine. Individualna logika uči, da vsakdo, ki vidi, da je napravil pogreško, miruje, in gleda, da je ne ponovi več. Psihologija strank pa uči, da iste postajajo besne, ko vidijo, da so grešile, in — delajo daljnje grehe. Le če imamo pred očmi ta dejstva, moremo umeti orgije neumnosti, katerih pozorišče je sedaj levica in nje novinstvo.

»Czas« pa odklanja poziv, naj bi Poljaki mislili na rekonstrukcijo prejšnje desnice. To da bi bila slična parlamentarna poskušnja moči, kakor jo je zagrešila levica v celjskem vprašanju. Mi bi rekli, da ima poljski list — prav. Na prejšnjo desnico ni misliti več že zato, ker so jej pripadali nemški konservativci. Od kar je vitez Javorski razbil prejšnjo večino, se je v konservativnih Nemcih izvršila evolucija, da sploh ni več misliti, da bi mogli ti elementi s Čehi in Jugoslovani sestavljati skupno parlamentarno tvorbo.

Vsaki poskus mora ali ponesrečiti že v začetku, ali pa prinesiti za seboj le epizodo, ki bi trajala k večjemu do prvega načelno važnega glasovanja. V ta poskus pa ne bi bilo svetovati tudi zato, ker smo z vspehom v celjski aferi dobili dokaz, da se Slovani morejo lepo uveljavljati, tudi če ne vlačijo za seboj balasta takih nezanesljivih in nepreračunljivih elementov, kakoršnji so konservativci pod zastavo tudi nezanesljivega — Kathreina.

sosela, subega človeka, čemernega podolga-stega lica, rodem Ličanina.

»Zakaj?« je odvrnil Ličanin mirno, po-vešane glave.

»V vas ni pravega duha. Revolucijo treba pripravljati, po Zagrebu barikade graditi. To je še le pravo veselje.«

»Proti komu?« je vprašal zopet Ličanin.

»Tako, tako, proti komur si bodi.«

Ličanin je zmignil z rameni, ali drugi sosed, hud, črnkast filozof iz Primorja je zaklical, udarši Poljaka po rami:

»Pa čemu da bi se mi v Zagrebu puntali! Mi pojdemo preko Drave proti Košutu, tam bomo imeli dovolj posla; tega nam vlada ne brani, marveč celo podpira, daja puške, smodnika — — —«

»Eh, eh! To ni prav; ti bi moral, Mijo, v Primorje, pa vspodbujati narod na revolucijo, a ti, Maksime«, se je obrnil Poljak proti Ličaninu, »ti idi v Slavonijo kakor zaupnik revolucijskega odbora, da organiziraš vatajo.«

»Obesili bi me«, je odvrnil Ličanin mirno.

»To bi bila za-te prava čast in dika«, je zakričal Poljak, plosknivši z rokama.

Rusija in Bolgarija. Glede namena potovanja bolgarskega ministerskega predsednika Daneva na Rusko širijo se razne vesti. Po menenju nekaterih pojde Danev v Petrograd v glavnem radi tega, da vplivne osebe prepriča o stanju v Makedoniji ter da izposluje od ruske vlade, da bi ista prisilila Turčijo v izvedenje potrebnih reform v Makedoniji, katere reforme naj bi zboljšale sedanje nezno stanje kristijanov v Makedoniji. Bolgarska vlada da se je odločila do tega koraka posebno radi svoječasnega poziva ruske vlade do Bolgarske, naj ta poslednja zatre agitacijo makedonskega odbora. Bolgarija zastopa namreč stališče, da je Turčija sama kriva te agitacije, ker se svojim nasilnim postopanjem proti kristijanom neti med istimi nevoljo in upornost.

Razun tega skušal da bo Danev doseči soglasje z rusko vlado glede blagoslovljenja samostana na prelazu Šipka. Na tem prelazu gradijo namreč ruski samostan in seminarij v spomin ruskim vojakom, ki so tu padli v zadnji rusko-turški vojni. V prihodnjem poletju se ta samostan blagoslovi in sedaj se pripravajo ruski in bolgarski duhovniki, kateri naj bi izvršili to blagoslovljenje? Tudi predsednik gradbenega odbora, grof Ignatjev, je na strani bolgarskih svečnikov.

Govori se tudi, da bolgarski ministerski predsednik Danev o tej priliki informira kompetentne ruske kroge o finančnem položaju Bolgarije.

Bolgarski listi poročajo, da knez Ferdinand Bolgarski pojde, na poziv carja Nikolaja, v letošnjem avgustu na ruske vojaške vaje.

Balkansko vprašanje. Kljubu vsem velikim prizadevanjem in naporom evropskih velevladi, da bi umičile zadnje sled protiturskega gibanja na Balkanu, balkansko vprašanje vendar z elementarno močjo sili vedno bolj na dan. Ali to je tudi povsem naravno. Mesto, da bi nastopale tam, kjer tiči v resnici vir vsega zla, na turški vladi, pa vlasti nasledujejo Bolgarijo se svojimi diplomatskimi notami ter pozivljajo turško vlado, naj »nemirneže« in »upornike« najstrožje kaznuje, ko je znano vendar vsemu svetu, da so ti »nemirneži« in »uporniki« le uboga slovanska raja, ki si mora proti turškemu razbojnikom le braniti življenje in imetje. Evropske velevladi bi menda želele, naj bi se, če treba, tudi vsi balkanski Slovani, ki ječe pod turškim jarmom podavili, samo da bi se tem vladam ne bi trebalo bati za svoje interese na Balkanu, oziroma na V-toku.

Turčija se je seveda radovoljno odzvala na poziv velevladi, naj zatre upor v Makedoniji ter je poslala tja vse polno turških vojaških čet, katere pa mesto da bi skrbele za red, še povzročujejo nemire in netižo upor, ker postopajo s prebivalstvom, kakor razbojniki in je preganjajo na najhujši način. Turške čete ropajo po deželi, more ljudstvo zažigati hiše ter onečuščajo žene in dekleta, da, iz Makedonije prihajajo celo vesti, da turški vojaki pobijajo kar cele družine. In to se nam ne bo zdelo nič čudnega, ako upoštevamo dejstvo, da je večina turškega v. - jaštva, ki je v Makedoniji, sestavljena iz Albancev, tega najnemirnejšega ljudstva na Balkanu, teh najhujših sovražnikov vsega krščanstva, posebno pa Slovanov. Evropske

»Hvala lepa za to slavo!« se je odsmehnil Ličanin.

»V vas ni pravega duha«, se je nasmejaj Poljak, izpraznil svojo čašico.

»Čujmo! Čujmo, gospoda!« je zakričal od druge mize odebel, plavalas Zagorec rudečega lica, »ah, ah, ah! Ali je to lepa dogodbica, kako je naš Lazo danes skušajo položiti. Daj, Lazo!«

»Povej! Povej, Lazo!« so se odzvali glasovi od vseh strani.

Na to se je dvignila velika človeška postava, viša od vseh ostalih. Lee mu je bilo orehasto, oči temni in žarki, glava okrogla, a brada mu je padala do pasu. V njem kakor da je vse plamtelo in drhtelo. A za veče čudo, ta človek je bil oblečen kakor pravi pravesti serežan-kordonec (Serežani so se imenovali šestoro avstrijskih polkov v Granici, katerim je bila glavna naloga ta, da so odvrčali napade turških roparjev. Op. ured.). Rudeča kapa, plave dimlje (turške široke hlače), a za pasom dve mali puški, okovani s srebrom. Vsakdo bi bil dal glavo, da je t. serežanin iz Vališela, ali Rakovice, ali v resnici je bil to Lazo Kovačević, pravnik iz Sreima. (Pride še.)

velevlasti pa zahtevajo od zatiranega ljudstva, naj bi mirno prenašalo vse te turške grozovitosti, samo radi tega da ne pride zopet na površje ono balkansko vprašanje, ki, na sramoto civilizaciji sedanjega časa, še sedaj ni rešeno. Posebno se vlasti obračajo do Bolgarije z zahtevo, naj ta zatre makedonsko gibanje, a Bolgarija je vladem odgovorila, da se ona, kar je povsem naravno, ne more brigati za stvari, ki se vrše v Makedoniji torej izven njenih mej. Turčija pa se svojim postopanjem — kakor rečeno — podžiga uporno gibanje.

Iz novejših vesti, ki dohajajo iz Makedonije, je posneti, da je začelo tam zopet silneje vreti in se svojega slovanskega in človekoljubnega stališča ne moremo drugače, nego da izrečemo željo, da bi v Makedoniji slednjič vendar enkrat pošteno zavrelo, tako zavrelo, da bi zaenkrat po ušesih ne le Turčiji, temveč tudi vsem onim državam, ki imajo tamkaj »svoje interese«, da bi te države slednjič vendar hočeš nočeš, morale poseči vmes ter narediti konec turškim grozodejstvom in turškemu gospodarstvu sploh. Ako bi bile Srbija, Bolgarija in Grška mirno čakale, da jih evropske »kulturne« velevladi rešijo izpod turškega jarma, bile bi lahko te rešitve čakale do sodnjega dne. Kakor pa so se te dežele same začele boriti za svojo svobodo ter jo slednjič tudi izvojevale, tako si bo tudi prebivalstvo v Makedoniji brez ozira na »interese« drugih držav, moralo samo priboriti svoje pravice!

Vojna v južni Afriki. Glede dogodkov v južni Afriki je danes vse polno vesti, ki pa niso tako važne, kakor obsežne. Važno pa je zabeležiti, da angleški listi in angleške oficijozne in tudi oficijelne vesti ne imenujejo več vojujočih Burov »telovajske čete« ter »roparske bande«, temveč da jih sedaj pripoznavajo kakor vojujočo silo in govore tudi o »transvaalski vladi«, s katero se hočejo tudi pogajati glede sklepanja miru. To je za Bure vsakakor dragoceno priznanje. Ves svet pa je danes tudi prepričan, da Schalk Burgher in drugi člani transvaalske vlade niso pršli v Pretorijo kakor premaganci, temveč, da so dobili le svobodni prehod preko angleških črt, česar bi ne smela Anglija nikoli dovoliti, ako je hotela ostati zvesta svojemu načelu, da namreč državi Transvaal in Oranje spadati že pod angleško krono ter da so vojujoči se Buri le roparske bande. Bruseljski »Petit Bleu« zatrjuje celo, da so se mirovna pogajanja zapričela na željo angleške vlade. Ta mora namreč v kakih 14 dneh predložiti spolni zbornici bilanco, ki izkazuje nad jedno milijardo deficit, v pokritje katerega bi morali uvesti nove davke. Ker se vlada boji, da bi jej parlament ne hotel dovoliti novih davkov, skuša v južni Afriki doseči premirje.

V burskih krogih vlada prepričanje, da bi Steijn, Delarey in Dewet ne privolili v sklep miru, ako se burskima republikama ne prizna popolna neodvisnost in tudi ako bi bil Schalk Burgher pripravljen odpovedati se neodvisnosti. Angleži pa nočejo ničesar slišati o neodvisnosti. Vendar pa ni izključeno, da bi Buri sklenili mir, ako se jim pod angležkim protektoratom prizna popolna neodvisnost.

Ta protektorat pa bi bil bolj formalnega pomena in Angliji le v nekako pretvezo, da bi pod tem skušala prikriti svojo blamažo. Kolike vrednosti so taki protektorati, vidimo najbolje na Bolgarski, katera je formalno še vedno pod turškim protektoratom, a je ta protektorat za njo take vrednosti, kakor da bi ga ne bilo.

K zaključku naj omenimo še, da je večeraj umrl v Kapstadt znani Cecil Rhodes, pravi povzročitelj južno-afričanske vojne in duša vse angleške akcije v tem vprašanju.

Tržaške vesti.

† **Kardinal dr. Jakob Missia.** Bolezen pokojnega kardinala trajala je sicer — kakor doznajemo sedaj — že dolgo časa in je bilo pričakovati katastrofe v nedalnem času, kljubu temu pa ni bila javnost obveščena o težkem stanju odličnega bolnika.

Iz testamenta je razvidno, da je pokojni kardinal nadškofijsko semenišče v Gorici imenoval glavnim dedičem svojega imetja. Poleg tega pa je zapustil razne svote sorodnikom in revežem. V testamentu je tudi izrečena želja, da njegovo truplo pokopljejo na pokopališču na sv. Gori.

Došlo je mnogo sožalnih brzojavk; med temi je ona cesarja Frana Josipa, minister-

skega predsednika dr. Körberja, mnogih škofov in drugih odličnjakov.

Na mnogih goriških poslopih, med temi na poslopiju deželnega zbora, okrajnega glavarstva, na trgovinski zbornici, na sedežu veteranskega društva itd. so izvešeni žalovalni znaki. Govori se, da bo pogreb prihodnjo sredo.

Mestni svet goriški je imel sejo, v kateri se je župan dr. Venutti spominjal smrti pokojnega kardinala nadškofa. Mestni svet je na to vaprjel sledeče predloge eksekutive: Na municipiju se izveši mestna zastava na pol droga, na dan pogreba pa se na vsem poslopiju izvešijo žalovalni znaki; mestni svetovalec se pozivljajo, da se udeleže pogreba; odreja se, da se pogreba udeleže mestna godba, gasilec, občinske ljudske šole in vsi občinski zavodi; o pogrebu bodo na poti, po kateri se bo pomikal sprevod, gorele svetiljke, ki bodo ovite v žalovalne znake.

Truplo je imbalsamiral zdravnik g. dr. S. Pertot iz Trsta.

»Posestno stanje.« To je pri nas v Avstriji postala jako odijozna beseda, ali jako odijozen pojem. Kjer-koli je braniti kako nemško ali laško krivico, služi krivičnikom kakor ščit... posestno stanje. Na vse krčevite in obupne napore naše za najopravičeneje revindikacije, odgovarjajo Nemci in Italijani s sklicevanjem na »posestno stanje«. Treba vedeti namreč, da so si Nemci in Italijani zali tekem vekov na naši lasti graditi svoje posestno stanje. O tem jim je seveda — ne pomaga nič, treba pripoznati to — šla na roko najbolj naša lastna mehka prav, tako nepripravna za odpor. Iz naše lasti so si znali graditi svoje posestno stanje in danes je neizmernege v resnici nemškega obsežja, v katerem milijoni grobov krijejo — ostanke slovanskih trupel!

Tudi na tem ozemlju, ki je danes še naša last, so si Nemci in Italijani konstruirali svoje »posestno stanje«. Celje je n. pr. naša starina, Nemci pa je vodijo v računih svojega posestnega stanja. Če je kje Italijan ali Nemeec rezal Slovencev kruh pravice, ali če so Nemci ali Italijani kje svoja uslila Slovencev za oznanjevalca besede božje, je to gotovo krivica, usurpacija, ali Nemci in Italijani so si s tem ustvarili »posestno stanje«, iz katerega izvajajo svojo pravico, da naslednika temu sodniku in svečeniku morata biti zopet Italijana ali Nemea! In če mi protestujemo, zavračajo nas, sklicevaje se na svoje — posestno stanje.

Pojm »posestnega stanja« pokriva vsako krivico proti nam. Pojm »posestnega stanja« je za nas tista mrtva točka, preko katere ne moremo v svojih narodnih aspiracijah. »Posestno stanje« je barikada, s katere sovražniki streljajo doli na nas, kadar se pehamo in ubijamo, da bi si pridobili zopet, kar je naše, kar nam je bilo odvzeto se silo in kar nam vzkrada sovražnik, krčevito drže v pesti našo last, ki si jo je bil prilastil ali na nasilen ali zvijačen način!

Je-li čudo, ako se mi zgrozimo vsikdar, kadar čujemo grdo besedo o »posestnem stanju«. — Zgodovina velikega dela posestnega stanja naših sovražnikov je zgodovina naše nesreče in izgub, ki smo jih trpeli. Če pa naši nasprotniki kriče v enomer, da »posestno stanje« involvira nedotakljivo pravico, da je sedanje posestno stanje sakrosanktno, da se ga ni smeti dotikati, če jim je pojm »posestnega stanja« v veliki pravdi z nami najveljavnejše pravno sredstvo: smo pa mi danes tu, ki se moremo poslužiti tega sredstva in zahtevati: ne dotikajte se posestnega stanja. Kar štejejo sebi v pravico, ne morejo šteti nam v krivico!

Izpraznjeni sti stolici mitropolita v Gorici in vladike v Trstu. Na obeh teh dveh stolicah sta bila dosedaj rodov Slovanov. To je torej naše posestno stanje. To posestno stanje smemo reklamirati tudi za bodočnost tembolj, ker ni uzurpirano, pridobljeno po krivici, kajti odgovorja resničnim etnografskim razmeram v pokrajini. Če pa italijanski del dijece občuti to kakor krivico, mi ne moremo pomagati. Saj nismo bili mi tisti, ki smo uveljavili pojm »posestnega stanja« celo tudi za slučaje, ko je to »posestno stanje« le svota, narasla iz velikih krivic! — Zakaj naj bi ne zahtevali torej mi, naj se ohrani »posestno stanje«, kjer je res čisto, pošteno, navstalo po božji Previdnosti in zakonitem prirodem priposestovanju?!

V imenu principa spoštovanja posestnega stanja zahtevamo torej: bo dočeli mitropolit v Gorici in bodoči vladika v Trstu morata biti Slovana!!

»Il Sole«. (Glas iz občinstva.)

Že nekaj mesecev je, odkar se mučita in trudita dr. Depangier (bivši koperski camorrist) in neki Bianchi (agent neke zavarovalne banke), da bi mogla čim prej začeti z izdajanjem lista... Solnee. Da-si ima to naše novo... Solnee navidezno blesteti v mednarodni luči, mu je resnični namen povsem drugačen.

Program novemu listu bo namreč nekako antisemitsko-liberalen, torej: družiti bo hotel vodo in ogenj. List se hoče boriti zoper semitizem in biti istočasno — trž liberalen. Vsi pa vemo, da so ravno semitski elementi, ki sestavljajo takozvano liberalno stranko. Ali niso ravno Židje, ki vzdržujejo laško liberalno stranko? Ali Venezian, Morpurgo, Luzzatto in družba niso morda semiti? Kako se bo moglo novo »Solnee« boriti proti židovskemu »Piccolu«, ko bo ob enem, kakor »liberalen« list, rama ob rami s »Piccolom« moral napadati nas Slovence?!

Misel za izdavanje novega lista se je porodila v prvi vrsti iz osebnega maščevanja. Imenovana gospoda sta bila pred časom najzvesteja in brezpogojna pristaša lista »Avanti«. Ta list je sicer italijanski po besedi in duhu, ali protizidovski je najodločnejše. In še jedno dobro stran ima, sojeno z našega slovenskega stališča: on obsoja namreč tiste brutalne napade na našo narodnost in govori vedno, da tako sovraživo in proganjaje ni v zmislu resnične italijanske kulture! Ker pa sta imenovana gospoda hotela imeti pri »Avantiju« prvo besedo in sta hotela pregloboko posezati v stvari lista, a se jim je to izjavilo, pa sta postala listu največa sovražnika ter hočeta sedaj v maščevanje pričeti izdavat protizidovski — liberalen list, kakor konkurenčno podjetje »Avantiju«. Na drugo stran pa, da si tudi med camorristi pridobi čitateljev in odjemalcev, pa hoče napadati nas Slovence!!

Solnee, tisto staro solnee tam gori, v enem dnevu obleza ves firmament in se potem nagiblje k zatonu... tako se nadejamo, da tudi novo tržaško »Solnee« pride, obleze skoro naš tržaški firmament ter izgine... ne da bi se povrnilo zopet, kakor dela tako ono staro solnee gori na nebesnem svodu. Ali velekarakteristično je za nestalnost in hlastanje krščanskih socializtov na Dunaju, ako je resnična govorica, ki se širi, da se tudi gg. Lueger in Schneider brigata za rečeno novo časnikarsko podjetje, da hočejo torej krščanski socialisti tudi v Trstu podpirati sovražnike nas Slovence in nam škodovati!

Res žalostno je, da v Trstu ne more začeti izhajati noben italijanski list, ako nima v programu: sovražtva do sodeželanov slovenske narodnosti! A morda je ravno tudi v tem nekoliko vzroka, da imajo vsi ti novi listi tako kratko življenje. Kajti: se starim programom nimajo nova podjetja prave pravice do ekzistencije. Zato smo uverjeni, da tudi novo »Solnee« zatemni po kratkem sijaju.

Ozirom na dogodke v Rimanjih pravi reški »Novi list«: »V Rimu kakor da nikakor nočejo popustiti Rimanjem glede slovenske službe božje. V takem napetem razmerju je lahko predvideti, kaj se more dogoditi. Opozarjamo na ta slučaj cerkvene starešine našega naroda. Naj bi oni skušali poravnati na kompetentnem mestu, kar je zakrivila — irredenta. Drugače bo v Rimanjih iznenadej, a vse kaže, da gibanje ne ostane omejeno na ono župnijo.«

»Novi list« konstatuje, da se Rimanjci nikakor nočejo več povrniti pod latinsko bogoslužje. Nočejo, nikakor nočejo. Vsa natezanja vikarja Petronia, da so zastoj. Ali unija, ali — pravoslavje! To da je deviza. Rim naj izbira! »Hoteli so s cerkvijo voditi politiko. E pa dobro. Tu so konsekvence!«

Žalost in veselje! Pišejo nam: Ko sem bil te dni v Trstu, sem si precej na tanko ogledal to veliko trgovsko mesto. — Nisem pa hodil samo po glavnih krasnih ulicah, ampak sem zašel tudi v predmestja, da se prepričam, se-li tam opaža kakov znak tržaškega Slovenstva! Z veseljem moram omeniti, da sem slišal, osobito v okrožju sv. Jakoba, precej odraslih in tudi otrok, ki so na ulici govorili naš mili slovenski jezik. V tem okraju slovensčina nekako bilancira z italijanščino — kar je gotovo dober sad deloma narodne šole, nahajajoče se istotam, deloma pa javne šole, za katero skrbe politični voditelji.

Po drugih predmetih se vidi vse polno slovenskih obrazov, toda ti govore že večinoma laški!

Pri sv. Alojziju sem naletel na dečka kakih 12 let, ki je bil v družbi drugega manjšega, s katerim je govoril slovenski. To je bila v tem okraju »bela vrana«; zato sem vprašal dečka, kako da je to, da so »na hribu« sami Laši!

Rekel je, da »na hribu« znajo vsi otroci slovenski, a da nočejo govoriti — ker imajo starišev, ki bi jih navajali na to! Glejte one le tam na hribčku, mi je rekel, ti so sami Slovenci, ki niti ne znajo dobro laški, a govore med saboj vedno — laški!!

Užaloščen sem pozdravil dečka, priporočil mu, naj nikdar ne pozabi svojega materinega jezika in naj se svojim ugledom sili tudi druge, da bodo govorili naš lep slovenski jezik.

Kakor sem bil žalosten »na hribu«, tako in še bolj sem se razveselil v mestnih javnih vrtiljkih, kjer sem naletal na cele čete slovensko govorečih otrok iz boljših slojev.

Ko sem pred kakimi 20 leti bival v Trstu, sem moral poslušati vse polno »ščavov«. Ti so sedaj skoro izginili, tako, da jo le še redko slišiš to grdo psovko, ki so jo rabili proti nam Slovincem. Osobito pa izginja ta psovka med počtenimi nižimi sloji in jo čuješ le med sodrgo, pa bodi da ta sodrga nosi raztrgane hlače ali pa glave-rokavice in cilindar na glavi!

Splošen utis mojega sedanjega bivanja v Trstu je, da se zaša stvar vendar razvija precej povoljno in da pojde v jezikovnem obziru vedno na boljše — samo če bodo Slovenci, in v prvi vrsti slovenski stariši, vršili svojo sveto dolžnost!

Kaj je lepšega, nego imeti otročiče, ki lepo govore svoj materini slovenski jezik in ki znajo ob enem tudi druge deželne jezike! — Brez slovenskega jezika se od sedaj naprej ne bo moglo izhajati — niti v Trstu, zato je najbolje, da vsaka mati nauči svoje otroke najprej slovenski in potem naj jih uči še laški in druge jezike.

To je srčna želja vseh nas in še posebej Vašega popotnika.

Od sv. Jakoba nam pišejo: Naš čitalniški orkester sešel se je v posvetovanje, da spravi voz, ki se je bil začel vstavljati, odkar je izstopil g. Rakuša, zopet v tir. Izvolil si je nov odbor, sestojeci iz gg. Rože, Zafred, Lubič, Prele in Špilar. Lati so si izvolili predsednikom in blagajnikom g. Rože Josipa, tajnikom g. Lubiča, arhivarjem pa g. Zafreda. Sklenili so tudi, izreči zvezi slovenske tržaške mladine potom našega čitalniškega odbora zahvalo za darilo K 103,26 za instrumente. Ker pa ta vsota ni zadostovala, naprosil je gosp. Rakuša g. Švara Frana, da nam je poskočil še s K 140 na pomoč. Srčna mu hvala!

Največa težava je torej premagana: instrumente imamo. Oh, to je veselje mej našo mladino! Orkester šteje sedaj 24 godcev ter ima dva učitelja.

Ker pa je ukazljive mladine več, nego imamo instrumentov, si bo moral vsakdo, ki bo še vsprejet v naš zbor, sam nabaviti instrument.

Novi udje se vsprejemajo na vsaki vaji, to je vsaki ponedeljek, sredo, petek in soboto. Želimo torej gospodoma učiteljema vstrajnosti, učencem pa priporočamo, naj bodo pridni in vstrajni. Dosedanji uspehi so dovoljni in nam obetajo dobro prihodnost.

Iz pred naših sodišč. — Deželno sodišče v Trstu. — Ludovik Sterger bil je svoječasno od okrajnega sodišča obsojen na 2 dnevni zapor, ker je častnika, ker je častnika, ki je o proklamaciji izjemnega stanja spremljal dotičnega komisarja, apostrofiral z besedami »Hüten Sie sich« (varujte se). V sled rekurza uloženega od državnega pravnikarja in od obsojenca, vršila se je večeraj na deželnej sodnji prizivna obravnava, na kateri je bila Stergerju kazen povišana na 15 dnevni zapor.

Drobne vesti. Nesreča na parniku. Sinoči je padel na parniku »Amphitrite« 28-letni težak Fran Parenzan iz Pirana in si zlomil desno roko. — Prenesli so ga v bolnišnico.

Tatvina. Kmetovalcu Alojziju Keršovanu od Sv. Mar. Magd. zgornje pobegnili je te dni njegova 15-letna služkinja ter mu odnesla raznih predmetov, vrednih skupaj 15 kron. — Stvar je naznanil policiji.

Čudna zabava K 15-letnemu Josipu Brusadinu, ki se je večeraj zjutraj nahajal na pomolu sv. Karla, sta se približala dva njemu nepoznana fantalina ter ga brez

najmanjšega vzroka pahnila v morje in potem pobegnili. Ko so dečka nekateri možje rešili iz morja, podal se je isti takoj na svoje stanovanje v ulici Beecherie št. 6. in legel v postelj. — Dečkov oče je stvar naznanil policiji.

Izlet v Benetke. O priliki Velikonočnih praznikov priredi Lloydov parnik »Graf Wurmbrand« izlet v Benetke. Iz Trsta odpluje parnik v nedeljo, dne 30. t. m. ob 8. zjutraj, iz Benetk nazaj v Trst pa istega dne ob 8. uri zvečer. Vožnja iz Trsta do Benetk traja kake 4. ure in stane od tu v Benetke 8 kron, tja in nazaj 12 kron, iz Benetk v Trst pa 10 laških lir. Kosilo ali večerja na parniku stane brez pijače 2-40 krone.

Eksproprijacija zemljišč za drugo železniško zvezo s Trstom. V dnevih od 7. do 12. aprila poslovala bo na licu mesta komisija za razlastitev (eksprijacijo) zemljišč za gradnjo nove železnične zveze s Trstom in sicer na progji od Opčin do Trsta. Komisijo, ki se bo bavila tudi z drugimi stvarmi, ki so v zvezi z razlastitvijo, vodil bo namestništveni svetnik Fabiani. Dne 7. aprila se komisija sestane ob 9^{1/2} uri zjutraj na Opčinah, vsakega naslednjih dni pa bo komisijonelno delovanje pričevalo ob 9. uri zjutraj. Interesentje morejo tej komisiji ustmeno prijaviti svoje eventualne prigovore proti razlastitvi ali proti gradbenemu načrtu samemu. Na poznejše prigovore se ne bo jemalo nikakih obzir.

Dražbe premičnin. V petek, dne 28. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled zaredbe tuk. c. kr. (krajnega sodišča) za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Rossetti št. 638, železna blagajna; v ulici Media št. 25, oprema pekarnice, moka, ura in podoba; v ulici Solitario št. 10, hišna oprava; na borznem trgu šte. 2, hišna oprava; v ulici della Guardia št. 9, hišna oprava; v ulici Amalia št. 5. in v ulici Conicoli št. 3, hišna oprava in zastavni listi; ob 11. uri zjutraj: v ulici Forni št. 20, železna blagajna.

Vremenski vestnik. Včeraj: to, lomer ob 7. uri zjutraj 9⁰0 ob 21 uri popoldne 16⁰0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759,7 — Danes plims ob 11.0 predp. in ob 10 50 pop.; oseka ob 5 23 predpoludne in ob 4 44 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Italijanizacija v cerkvi.** Iz Zrenja v Istri pišejo »Naši Sloge«, da je dne 15. t. m. odšel od tam zadnji župe upravitelj, velečastiti gospod Klinar, ker ni mogel več prenašati nemirov in izgrediv, ki so jih počenjali proti njemu gladni Krnjeli in brezdušni italijanaši. Ker so torej ostali brez svečenika, je prišel dne 9. t. m. tjakaj maševati Don Giorgio Parapat iz Oprtlja — Italijan puro sangue. Čim se je pripeljal v Zrenj, je hitel posvetovat se z — učiteljem Legine šole. Ta ga je tudi spremljal v cerkev. Pred mašo je krstil dva otročiča. Jednemu je kumoval neki Italijanaš, drugemu neki Hrvat, ki ne pozna ni besedice italijanski. Ta otroka je krstil don Parapat v latinsko italijanskem jeziku, to je: latinski po ritualu, italijanski pa, v kolikor svečenik vprašuje kuma in kar ta odgovarjata ali molite. Ta italijanaški duhovnik se nimalo ni oziral na to, da jeden kumov ne umeje niti besedice italijanske! Prisotne je silno peklo to pristransko postopanje v cerkvi.

Med mašo se je don Poropat obrnil proti ljudstvu s pozdravom: »Sia lodato Gesu Christo!« Tega niso še nikdar čuli v Zrenju iz pred oltarja. Za tem laškim pozdravom je nadaljeval prepoved — laški! V cerkvi v Zrenju je bila to prva italijanska prepoved! Po maši je odmolil običajne molitve latinski, česar ni razumela živa duša. Ko je dovršil sv. mašo in odšel v zakristijo, ga ljudstvo ni čakalo, da bi šlo žnjim na pokopališče, kakor je naznanil, ampak je hitelo naravnost domov, užaljeno in razsrjeno zbok takega postopanja italijanskega duhovnika. Krnjeli Italijanaši pa plešejo od veselja, da je hrvaški jezik konečno iztisnena iz cerkve in uveden latinsko italijanski. Med tem pa naše dobro ljudstvo obupuje, kovid, da se takov led bije odstrani, od katere bimu moralosijatisolnee.

Tu je jasno, da so gospoda na ordinarijatu v Trstu oločili borbo našim svetinjam v cerkvi in da ne bodo mirovali, dokler ne bo uničeno in odpravljeno vse, kar nas je v cerkvi spominjalo, da nismo Italijani! Do-

pisnik »Sloge« prvi: »Mi se ne čudimo mons. Petronio in njegovim somišljenikom, ki sede za zeleno mizo v škofijski pisarni, ali strmimo, kako morejo vse to trpeti in mirno prenašati oni kanoniki, ki govore, da so Hrvatje in Slovenci. Mari je v dušah in v srcih te prečastne gospode ugasnila poslednja iskra rodoljubja? Ali ne čutijo več se svojim bednim narodom? Ali nimajo več usmiljenja do nas trpinov, ki smo izročeni na milost in nemilost najstrastnejim italijanskim fanatikom v svečeniški halji? Je-li to mogoče, prečastna gospoda? Ako je, vedite, da niste vredni imenovati se naše brate in prijatelje naroda, da ste slepo orodje v rokah narodnih sovražnikov, ki nas hočejo uničiti in ugonobiti — z Vašo pomočjo!! Ako je temu tako, potem vedite, da Vas tudi mi umejemo, ali ob enem tudi najostreje obojamo. To more biti sicer jako komodno in lahko za vas, ali častno in rodoljubno ni! Puščajte torej še nadalje, da nas koljejo volki, ali vedite, da boste tudi Vi pozvani na raču — ker Bog ne plačuje vsake sobote!

Vesti iz Kranjske.

* **Volltve v trgovinsko zbornico na Kranjskem.** Skrutinij je bil završen predvečerašnjim. Iz veletrgovine sta bila izvoljena kandidata napredne stranke. Iz srednje trgovine vsi štirje kandidatje iste stranke. Istotako iz male trgovine vsi štirje kandidatje. Iz srednje in male trgovine je bilo izvoljenih 9 kandidatov narodno-napredne stranke in en pristaš katoliško-narodne stranke. Velika industrija je izvolila dva Nemca, istotako rudništvo.

* **Okrajno sodišče Ilirska Bistrica.** »Wiener Zeitung« je objavila naredbo ministerstva za pravosodje od 16. marca 1902., da je okrajno sodišče Bistrica v obsežu deželnega sodišča v Ljubljani odslej imenovati »Ilirska Bistrica«.

* **Nemški »Schulverein« v Ljubljani.** Iz poročila o obč. zboru podružnice nemškega »Schulvereina« v Ljubljani je posneti, da je imela društvena deška 4razredna ljudska šola 191 učencev, otroški vrtec pa 79 otrok. Tudi iz »rajha« je prišla podpora od »Alldeutscher Schulverein«. Radodarna podpornica je bila — krajska hranilnica, ki se redi in masti od slovenskega denarja. Členov ima podružnica 425.

Vesti iz Štajerske.

— **Zadužil se v pijanosti.** Te dni so našli kočarja Jakoba Vojska iz Sloncev mrtvega na stelji pri posestniku S. Ščerokotu. Ležal je na trebuhu in se tako zadušil. V Ptuj se je bil močno opijanil.

— **Boj proti alkoholizmu.** Z ozirom na naredbo naučnega ministerstva, ki jo navajamo na drugem mestu, in ki hoše tudi šolo pritegniti v boj proti alkoholizmu, opaža »Süddeutsche Presse«: To zlo je izlasti na Spodnjem Štajerskem jako veliko. Dobro ljudstvo se kar goni v žganjarne. Potem pa se še čudijo nasprotniki tega ljudstva, kako je mogoče, da o vsakem zasedanju protnega sodišča toliko morilec sedi na zatožni klopi. — Rečeni list konstatuje tudi, da je velika večina žganjarn na Spodnjem Štajerskem v rokah naših narodnih nasprotnikov.

Razne vesti.

Šola in boj proti alkoholizmu. Z ozirom na vspeh VIII. mednarodnega kongresa proti alkoholizmu, obdržanega minolega leta na Dunaju, je njegov ekscel. g. minister za nauk, dr. vitez Hartel, sedaj izdal več odredb, s katerimi se tudi šola priteza v boj proti alkoholizmu. Učitelstvo splošnih ljudskih in meščanskih šol ter možkih in ženskih učiteljskih je dobilo nalog, naj na pouku o posamičnih predmetih uporablja vsako priliko za tozadevna in nujna poučevanja ter naj opozarja mladino na nevarnosti trajnega in nezmernega uživanja alkohola. Izlasti je tak nalog došel docentom, ki na učiteljskih predavajo samotologijo in higijeno, oziroma učiteljem naravoslovja. Dalje so voditelji splošnih ljudskih in meščanskih šol dobili nalog, naj se o izberanju knjig za knjižnice učencev ozirajo na interese prizadevanj za pobijanje alkoholizma in naj izključajo iz knjižnic izlasti take knjige, ki, če tudi le v posamičnih poglavjih, obsegajo proslavljanja uživanja alkohola ali pa vsprodbujajo k takemu uživanju. Razun tega je izdana odredba, da je o izberanju knjig, ki se imajo nabaviti za razne kategorije učiteljskih knjižnic, obračati po-

trebna pažnja takim publikacijam ki razpravljajo o vprašanju alkohola. Nadalje so storjeni koraki za sestavo popularnih v razdeljenje med učence splošnih ljudskih in meščanskih določenih razprav.

O tem bodi povdarjeno še posebno, da je ministerstvo za nauk in bogočastje od države subvencioniranim obrtnim učnim zavodom že z neko prejšnjo odredbo naložilo, naj uvedejo poučevanje učencev o škodljivih posledicah uživanja alkohola ter da je isto ministerstvo učiteljsko osebje srednjih šol opozorilo na razpravljanje tega predmeta na popularnih predavanjih. Sicer pa je naučna uprava že v prejšnjih letih obračala posebno pažnjo predmetu, o katerem je tu govora, in je opetovano dala razdeljevati šolam tozadevnih publikacij.

Brzjavna poročila.

Cetinje in Vatikan.

CETINJE 27. (B) Knez Črnogorski je podelil kardinalu državnemu tajniku Rampolli in francoskemu poslaniku pri Vatikanu, Nizardu, veliki kordon Danilovega reda.

Umivanje nog.

DUNAJ 27. (B) Danes predpoludne se je na cesarskem dvoru vršil ceremonijel umivanja nog.

Dogodki na Portugalskem.

MADRID 27. (B.) Glasom nekega sporočila iz Lizbone so bili v Santaremu pojavi proti duhovščini. Množica je klicala: »smrt jezuitom!« in je zasramovala kardinala patrijarha, ki je moral bežati.

Iščem s 15. aprilom svetlo, čedno meblvano sobo v obližu južnega kolodvora. — Naslove do 1. aprila uredništvo »Edinosti«.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X MIZARSKA ZADRUGA V GORICI X
X z omejenim jamstvom X
X naznanja slovenskemu občinstvu, da X
X je prevzela X
X prvo slov. zalogo pohištva X
X iz odlikovanih in svetovnoznanih to- X
X varn v Solkanu in Gorici X
X Antona Černigoj-a X
X katera se nahaja X
X v Trstu, Via Piazza vecobia X
X (Rosario) št. 1. X
X (na desni strani cerkve sv. Petra). X
X Konkurenca nemogoča, ker je blago X
X iz prve roke. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OOOOOOOOOOOOOOOOOO
PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).
Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne
trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje
parketov, metelj, metlje, ščetk od perja,
palice za iztolči prah.
Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov,
listnic, novčark, mošnjčkov itd.
Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.
OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, vogal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea (šolsko poslopje)
in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, zrcal in stlk. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CERIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na na. obrod
ali železnico TRST-KO.

